

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

**GSK-KPA-A-192/2015
GSK-KPA-A-196/2015
GSK-KPA-A-197/2015**

**Priština
17. januar 2018. god.**

U postupku:

Žalioca

N. D.

Protiv

Tuženika

L. M.

Žalbena veće KAI Vrhovnog suda Kosova, sastavljeno od: Beshir Islami, kao predsednik veća, Krassimir Mazgalov i Erdogan Haxhibeqiri, kao članovi veća, odlučujući po žalbi izjavljenoj protiv odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova (u daljem tekstu „KZIK“) KPCC/D/A/211/2013 (spis predmeta zaveden kod KAI pod brojevima KPA23644, KPA23640 i KPA23639), od 21. avgusta 2013. godine, nakon većanja održanog 17. januara 2017. godine, donosi sledeću:

PRESUDU

1. Žalbe podnete od strane N. D, zavedene pod brojevima GSK-KPA-A-192/2015, GSK-KPA-A-196/2015 i GSK-KPA-A-197/2015, u vezi sa predmetima zavedenim kod Kosovske agencije za privatizaciju pod brojevima KPA23644, KPA23640 i KPA23639, spajaju se u jedinstveni predmet pod brojem GSK-KPA-A-192/2015.
2. Odbacuju se kao zakasnele žalbe podnete od strane N. D. izjavljene protiv odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/211/2013 od 21. avgusta 2013. godine, u vezi predmeta zavedenim kod Kosovske agencije za privatizaciju pod brojevima KPA23644, KPA23640 i KPA23639.

Činjenično stanje i istorijat postupka

1. Dana 22. januara 2007. godine, L. M. (u daljem tekstu „tuženik“), je Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu „KAI“) podneo nekoliko tužbenih zahteva, u kojima je zatražio povraćaj imovine koja se nalazi na mestu zvanom „staro selo“ i „više selo“, selo Miloševo, Opština Obilić (u daljem tekstu „predmetna imovina“). Tuženik navodi da je gubitak poseda nad predmetnom imovinom nastao 28. juna 1999. godine, zbog okolnosti koje su se događale 1998-1999, kao i da je imovina trenutno zauzeta od strane lica N. D. Osim povraćaja imovine, tuženik je tražio i kompenzaciju za korišćenje imovine bez njegove saglasnosti.
2. U prilog svojim tužbama, tuženik je KAI dostavio sledeća dokumenta:
 - Kopija plana br. 176, izdata od strane Odeljenja za katastar Skupštine Opštine Priština 22. juna 1995. godine, iz kojeg se vidi da se predmetna imovina vodi na ime tuženika;
 - Posedovni list br. 176, izdat od strane izmeštenog Odeljenja za katastar Opštine Priština 21. decembra 2006. godine, iz kojeg se vidi da se predmetna imovina vodi na ime tuženika.
3. Dana 23. decembra 2009. godine, Izvršni sekretarijat KAI je notifikovao tužbu KPA23644, dok je notifikacija povodom tužbe KPA23640 urađena 16. novembra 2009. godine, a za tužbu KPA23639 je urađena 13. novembra 2009. godine. Nađeno je da je predmetna imovina okupirana od strane lica N. D., koji tvrdi da ima pravni interes nad istom (u daljem tekstu „žalilac“).
4. Žalilac navodi da je predmetnu imovinu kupio upravo od tuženika.
5. U prilog svojim navodima, žalilac je KAI dostavio sledeća dokumenta:
 - Kupoprodajni ugovor zaključen 6. septembra 2006. godine sa L. M. (koga zastupa advokat B. Ç.) u svojstvu prodavca predmetne imovine i N. D. u svojstvu kupca. Ugovor je overen u septembru 2006. godine, i zaveden je pod brojem 773/2006;
 - Izvod iz posedovnog lista br. 176, izdat od strane Odeljenja za katastar, geodeziju i imovinu Opštine Obilić 7. septembra 2006. godine, iz kojeg se vidi da se predmetna imovina vodi na ime tuženika;

- Sertifikat o pravima na nepokretnu imovinu br. 00341 izdat od strane Katastarske kancelarije Opštine Obilić 12. septembra 2006. godine, iz kojeg se vidi da je predmetna imovina ažurirana na ime žalioca.
6. Tuženik je putem pismene izjave podnete KAI dana 20. maja 2010. godine čvrsto negirao da je prodao predmetnu imovinu žaliocu, insistirajući da nikada nije potpisao kupoprodajni ugovor, i da je ovlašćenje kojim je on navodno ovlastio advokata da postupa u njegovo ime u pogledu transakcije krivotvoreno
 7. Izvršni sekretarijat KAI je reagovao povodom pismene izjave tuženika, usmerivši pitanje falsifikovanog ovlašćenja na Ministarstvu unutrašnjih poslova, Kosovskoj agenciji za forenziku. Uz svoj zahtev, KAI je priložila sledeće:
 - Ovlašćenje overeno u Opštinskom sudu u Lipljanu 7. februara 2006. godine, pod brojem 472/2006, kojim je L.M. ovlastio advokata B. Ç. da proda njegovu imovinu i da preduzme sve neophodne radnje vezano za prenos njegovog imovinskog prava na ime kupca, da primi kupoprodajni iznos i da pribavi sva dokumenta iz nadležnih institucija.
 8. Po zahtevu Izvršnog sekretarijata KAI, Kosovska agencija za forenziku je izdala izveštaj br. AKF/2012-3169/2012-2783 od 11. marta 2013. godine. Prema tom izveštaju, potpis L. M. na dokumentu pod nazivom „Ovlašćenje“ i primeri koji su korišćeni za ovo veštačenje, možda nisu potpisani od strane istog lica.
 9. Odeljenje za verifikaciju pri Izvršnom sekretarijatu KAI je pozitivno verifikovao ovlašćenje br. 472/2006 kao i kupoprodajni ugovor br. 773/2006, dok, nađeno je da je sertifikat o pravima na nepokretnu imovinu br. 00341 izdat od strane Katastarske kancelarije Opštine Obilić ažuriran na ime žalioca. Urađene su katastarske promene na osnovu kupoprodajnog ugovora br. 773/2006 od 7. septembra 2006. godine.
 10. Dana 21. avgusta 2013. godine, Komisija za imovinske zahteve Kosova je putem svoje odluke KPCC/D/A/211/2013 (u daljem tekstu „odluka KIZK“) potvrdila imovinska prava tuženika i pravno na povraćaj predmetne imovine, i odlučila da predmetnu imovinu vrati u posed tuženika. U obrazloženju te odluke, KIZK je navela da se ovlašćenje ne može smatrati dovoljnim dokazom da je advokat B. Ç. bio propisno ovlašćen od strane tuženika da proda predmetnu imovinu u njegovo ime i kao takva, navodna prodajna transakcija se nužno mora smatrati nevažećom. Iz ovog sledi da je sertifikat o pravima na nepokretnu imovinu, u kojem je žalilac identifikovan kao vlasnik predmetne imovine, pogrešan i ne može se smatrati dokazom u pogledu imovinskih prava žalioca.
 11. Odluka KIZK je tuženiku uručena dana 24. decembra 2013. godine.
 12. Odluka KIZK je žaliocu uručena dana 10. decembra 2013. godine. Žalilac je odluku KIZK primio lično; međutim, on je odbio da potpiše potvrdu o prijemu. Dana 18. decembra 2014. godine, on je izjavio žalbe protiv odluke KIZK u vezi sa sledećim tužbenim zahtevima:

Broj žalbe i broj predmeta kod KAI	Informacije vezano za predmetnu parcelu	Broj i datum odluke
------------------------------------	---	---------------------

GSK-KPA-A-192/2015 (KPA23644)	Katastarska parcela 305/1, obradivo zemljište u površini od 3.01.81 ha, staro selo, selo Miloševo.	KPCC/D/A/211/2013 21. avgust 2013. godine
GSK-KPA-A-196/2015 (KPA23640)	Katastarska parcela 657, vinograd u površini od 00.16.93 ha, staro selo, selo Miloševo.	KPCC/D/A/211/2013 21. avgust 2013. godine
GSK-KPA-A-197/2015 (KPA23639)	Katastarska parcela 303/1, njiva VI klase, u površini od 00.41.99 ha, staro selo, selo Miloševo.	KPCC/D/A/211/2013 21. avgust 2013. godine

Navodi žalioaca

13. Žalilac navodi da odluka KIZK sadrži bitne greške i pogrešnu primenu materijalnog i procesnog prava, i da se zasniva na pogrešnom ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju.
14. Žalilac tvrdi da je bio pozvan od strane KIZK 15. decembra 2014. godine i da je u prisustvu svog advokata obavešten da je on navodno odbio da primi odluku KIZK. Žalilac je dodao da su prema podnescima iz spisa predmeta njemu predati sledeći dokazi: odluka KIZK od 10. decembra 2013. godine. Žalilac je izjavio da nikada nije primio odluke KIZK; prema tome, nije imao mogućnosti i nijedan razlog da ih odbije. Prema rečima žalioaca, on je podneo žalbu nakon što je primio odluku KIZK preko svog advokata.
15. Žalilac se čvrsto protivi odluci KIZK, navodeći da je kupio predmetnu imovinu. Ta činjenica se može potvrditi iz kupoprodajnog ugovora, koji je overen u Opštinskom sudu u Prištini.
16. Prema rečima žalioaca, postoji krivični postupak koji je u toku protiv njegovog advokata B. Ç. i ostalih lica na osnovu optužnice PP.nr. 319-8/11 Kancelarije opštinskog tužilaštva od 3. marta 2012. godine. Prema tome, KIZK nije imala pravo da donese odluku pre dostizanja konačne faze krivičnog postupka.

Pravno obrazloženje

Spajanje žalbi

17. Član 13.4 Uredbe UNMIK-a 2006/50, koja je izmenjena i dopunjena Zakonom br. 03/L-079, propisuje da Vrhovni sud može odlučiti o spojenim žalbama, kada je takvo spajanje izvršila Komisija u skladu sa članom 11.3 (a) te Uredbe. Ovaj član dozvoljava Komisiji da u razmatranje uzme spajanje tužbi kako bi razmotrila i donela odluku kada postoje zajednička pravna i dokazna pitanja.
18. Odredbe Zakona o parničnom postupku br. 03/L-006, koje su primenjive u žalbenim postupcima pred žalbenim većem KAI Vrhovnog suda shodno članu 12.2 Uredbe UNMIK-a 2006/50, koja je izmenjena i dopunjena Zakonom br. 03/L-079, kao i odredbe člana 408.1 u vezi sa članom 193. ZPP, predviđaju mogućnost spajanja svih tužbi putem rešenja, ako bi se time smanjili troškovi i ubrzalo razmatranje stvari.
19. U tekstu žalbi koje je podneo žalilac, Vrhovni sud primećuje, pored različitog broja predmeta za koji je određena žalba podneta, da su činjenice, pravni osnovi i dokazna pitanja potpuno isti u sva 4 (četiri) tužbena zahteva. Različite su samo parcele, predmet imovinskog prava koji se navodi u svakom tužbenom zahtevu. Žalbe se zasnivaju na istom obrazloženju i istoj dokumentaciji. Štaviše, pravno obrazloženje KIZK u pogledu tužbi je isto.
20. Žalbe zavedene pod brojevima GSK-KPA-A-12/2015, GSK-KPA-A-196/2015 i GSK-KPA-A-197/2015, se spajaju u jedinstveni predmet pod brojem GSK-KPA-A-192/2015.

Prihvatljivost žalbe

21. Žalba je zakasnela.
22. Vrhovni sud Republike Kosovo je pregledao sve podneske u spisima predmeta i našao dve (2) potvrde o prijemu, iz kojih se vidi da su odluke KIZK u dva navrata dostavljane žalioocu. Prvi put, 10. decembra 2013. godine, žalilac je primio odluku ali je odbio da potpiše potvrdu o prijemu. Drugi put, odluka je dostavljena 28. oktobra 2014. godine. Odluku je primio sin žalioaca, L. D.
23. Član 12.1 Zakona br. 03/L-079 propisuje sledeće: „*U roku od trideset (30) dana od dana kada Kosovska agencija za imovinu obavesti strane o odluci Komisije o zahtevu, strana može preko Izvršnog sekretarijata Kosovske agencije za imovinu da podnese Vrhovnom sudu Kosova žalbu na tu odluku*“.
24. Odluka KIZK je žalioocu prvi put dostavljena 10. decembra 2013. godine, a drugi put 28. oktobra 2014. godine. Prema tome, rok za podnošenje žalbe je istekao 13. januara 2014. godine ili 29. novembra 2014. godine, ako bi sud zadnju potvrdu smatrao validnom. Pa ipak, žalilac je svoju žalbu podneo 18. decembra 2014. godine, skoro 1 (jednu) godinu nakon prijema odluke po prvi put, i 2 meseca nakon što je njegov sin primio odluke. Ovo pada van predviđenog vremenskog roka.
25. Iako je žalilac kontinuirano bio aktivan tokom prvostepenog postupka, on navodi da nikada nije primio odluke KIZK, u suprotnom nije u njegovom pravnom interesu da odbije da potpiše potvrde i prijemu i da primi odluke.
26. Član 6.3 u vezi sa članom 6.5 (b) Administrativnog uputstva 2007/5 o sprovođenju Uredbe UNMIK-a 2006/50, koja je izmenjena i dopunjena Zakonom br. 03/L-079, propisuje: „*Izvršni sekretarijat Kosovske agencije za imovinu će se pobrinuti o tome da se uručenje obavi na adresi stranke, tako što će se kopija dokumenta poslati preporučenom poštom ili ličnim uručivanjem sa potvrdom o prijemu. U slučaju ličnog*

uručivanja dokumenta, ako je primalac odbio da primi dokument ili potpiše otpremnicu na dan kada je uručenje pokušano, osoba koja uručuje dokument će napisati napomenu o tome da dokument nije dostavljen i da se vraća Izvršnom sekretarijatu“.

27. U ovom slučaju, zvaničnik iz Izvršnog sekretarijata KAI napominje da je žalilac primio odluku KIZK, ali da je odbio da potpiše potvrdu o prijemu 10. decembra 2013. godine. Po ovom osnovu i na osnovu napred iznetih objašnjenja, Vrhovni sud smatra da je uručenje od 10. decembra 2013. godine bilo zakonito i u skladu sa odredbama člana 212. Zakona br. 03/L006 o parničnom postupku, koji predviđa da ako su uslovi ispunjeni „Komunikacija izvršena na taj način se smatra zakonitom“.
28. Povodom navoda žalioca da je primio odluku KIZK preko svog advokata, Vrhovni sud je mišljenja da takvi navodi ne stoje.
29. U skladu sa članom 5.3 Administrativnog uputstva 2007/5 o sprovođenju Uredbe UNMIK-a 2006/50, koja je izmenjena i dopunjena Zakonom br. 03/L-079, *advokat koji zastupa stranku mora podneti Izvršnom sekretarijatu ili pisarnici Vrhovnog suda kopiju punomoćja kojim je ovlašćen da zastupa stranku u postupku pred Komisijom ili Vrhovnim sudom.*
30. Iz podnesaka sadržanim u spisima predmeta jasno je da žalilac nikada nije unajmio advokata da postupa u njegovo ime, ni tokom prvostepenog postupka niti tokom faze žalbenog postupka. Apsolutno ne postoji nijedno ovlašćenje priloženo uz bilo koji podnesak u spisima predmeta, niti uz žalbu.
31. Vrhovni sud neće ceniti ostale navode žalioca, ne zbog njihove relevantnosti, već zbog toga što je žalba neblagovremena. Član 195.1 izričito predviđa da će Apelacioni sud na sednici veća „odbaciti žalbu kao zakasnelu“.
32. Prema tome, žalbu treba odbaciti iz proceduralnih razloga kao zakasnelu u skladu sa članom 13.3 pod-stav (b) Zakona br. 03/L-079 i članovima 195.1 (a) i 196. Zakona o parničnom postupku br. 03/L-006.

Pouka o pravnom leku

Shodno članu 13.6 Uredbe UNMIK-a 2006/50, ova presuda je konačna i ne može se dalje osporiti putem redovnih ili vanrednih pranih lekova.

Beshir Islami, predsednik veća

Krassimir Mazgalov, sudija EULEX-a

Erdogan Haxhibeqiri, sudija

Bjorn Olof Brautigam, vršilac dužnosti pisara pri EULEX-u